

Ministerstvo připravuje novelu zákona o hospodaření energií, která přiděluje Státní energetické inspekci nové povinnosti

Rozhovor s Pavlem Gebauerem, novým ústředním ředitelem Státní energetické inspekce.



Ministr Mládek (vlevo) a nový ústřední ředitel SEI Pavel Gebauer

Jak hodnotíte své působení na ministerstvu průmyslu a obchodu ČR (MPO)?

Jako ředitel správního úřadu podřízeného MPO pořád pracuji pro totožný tým lidí. Z části jedním se stejnými kolegy, ale z jiné pozice. To hodnotím velice kladně. Na ministerstvo jsem nastupoval v roce 2007 do oddělení podpory obnovitelných zdrojů. V té době nebyla finanční otázka podpory OZE vůbec aktuální, existoval zde nezávazný cíl pro využívání elektřiny z OZE do roku 2010, a také zákon o podpoře elektřiny z OZE z roku 2005, který tento nezávazný cíl popsaný ve směrnici z roku 2001 prováděl. V EU se postupně se začínal rozpracovávat tentokrát již závazek tři dvacítek, který na začátku roku 2007 schválili všichni členové Rady EU. Začínala se tvořit směrnice o podpoře OZE, na které jsem se díky účasti na pracovních skupinách pro energetiku také podílel. Na těchto skupinách se pracovalo například i na recastu směrnice o energetické náročnosti budov (tzv. EPBD II). Zde jsem poznal systém legislativních návrhů komise a následné diskuze o návrzích se zástupci členských států. Po schválení směrnic je MPO převádělo do českého práva.

Do této práce začala od roku 2009 solární krize, a z "poklidné" práce na energetice se stalo dobrodružné povolání. Reakce na solární problém se okamžitě přenesla i do práce na nové legislativě. Situace to byla velice komplikovaná. Jsem přesvědčen, že jsme na MPO dokázali na tento nepříjemný mix dobře reagovat, předložit potřebné novely a argumentovat v jejich prospěch v legislativním procesu. A navíc jsme se neúčastnili následného mediálního honu na čarodějnice. Určitě nemůžeme být spokojeni s objemem prostředků, které se nakonec vyplácejí na podporu OZE. Jednoznačný úspěch MPO je v tom, že se povedlo částečně přenést tuto zátěž na státní rozpočet a tím snížit dopad na spotřebitele. Pro další diferencování poplatku na OZE podle spotřeby plátce zde byly nástroje, ale z důvodu pravidel pro státní podporu se nevyužily. Dnes již víme, že některé státy si s těmito pravidly příliš starostí

nedělaly. Zároveň se společně všem podařilo téměř nemožné, a to zastavit systém provozních dotací pro nové zdroje a tím dostat čas na vyrovnání se s následky. Provozní dotace se ze svého principu nehodí pro větší objemy podpořené elektřiny, dochází k výraznému navyšování ceny elektřiny, peníze jsou přerozdělovány mezi mnoha subjekty, a je nákladné takový systém spravovat a kontrolovat. Dělal jsem na MPO i další oblasti energetiky, ale příběh obnovitelných zdrojů mě pochopitelně stál nejvíce sil, ale zároveň jsem se na něm nejvíce naučil.

Nyní šéfuje Státní energetické inspekci (SEI). S jakými představami a očekáváním jste vstoupil do nové funkce?

Nastoupil jsem na inspekci s úkolem vzbudit tento úřad z hlubokého spánku. Inspekce v posledních letech prožívala těžké časy nejistoty, na které reagovala stoicky. To neznamená, že by se neprováděly kontroly, ale nikdo o tom nevěděl. Zde patří díky všem pracovníkům na územních inspektorátech, kteří touto nejistotou trpěli asi nejvíce, ale neopustili práci pro inspektorát jako neperspektivní. Moje očekávání se ale upírají k budoucnosti. Na MPO se již od začátku roku připravuje novela zákona o hospodaření energií, která přiděluje SEI celou řadu nových povinností. Tyto kompetence se týkají oblastí energetické efektivity a svým charakterem zcela přirozeně rozšiřují Inspekci její působnost. Šel jsem tedy na inspekci s přesnou představou jaké nové kompetence a povinnosti bude mít a jakým směrem se musí vydat.

Chystáte v organizaci nějaké změny? Pokud ano, jaké a co by měly přinést?

Organizace jako taková trpí hlavně personálně. Věkový průměr je vysoký a chybí střední generace. Je zde vysoké riziko ztráty know-how. Potřebuji tedy na naší inspekci přilákat nové lidi, kteří se budou ochotni se dlouhodobě vzdělávat a orientovat v dynamickém vývoji energetického práva. Takové lidi mohu přilákat jedině když značka SEI bude známa a oceňována. Na ústředním inspektorátu potřebuji změnit organizační strukturu a zlepšit metodické vedení územních inspektorátů. Územní inspektoráty musí rozhodovat ve vzájemném souladu. Pro nově navržené kompetence musíme s předstihem vytvořit systém kontroly a to i po stránce ICT. Mým cílem je soustředit se na zpracovatele auditů, posudků, průkazu energetické náročnosti, a tím zajistit, že kvalita těchto dokumentů bude zvýšena.

Jaké vize byste chtěl naplnit?

Chci, aby byla SEI známa jako orgán, který dokáže účinně poradit, jde například a svými

kontrolami chránit finanční zájmy lidí v oblasti podporovaných zdrojů a zájem státu o efektivní nakládání s energiemi. Jako úřad, který sídlí ve státních budovách může jít příkladem tím, že o tyto budovy bude řádně pečovat. Například v Praze Inspekce sídlí na dvou místech, a přitom její budova není z části vůbec využita, v téměř havarijním stavu, některé místnosti nelze využívat. Mám proto velkou motivaci dát věci do pořádku, najít účinné zdroje financování, a na našem příkladě ukázat, jak se to má dělat na dalších státních budovách.

Osobně vidím prostor na zavedení monitoringu spotřeby v mnoha budovách vlastněných státem. Je dobré, že již vznikl a dále se bude doplňovat seznam státních budov. Jako další krok by bylo dobré mít i údaje o jejich spotřebě. V malém rozsahu již několik let takový projekt na SEI a MPO probíhá a výsledky jsou natolik přesvědčivé, že považuji za užitečné data dále a ve větším rozsahu sbírat a vyhodnocovat. Jedná velká vize je mít dobrý systém financování a plán rekonstrukcí státních budov do nízkoenergetického, avšak nákladově optimálního standartu. Ale zde již jsem hluboko za možnostmi a pravomocemi Inspekce.

Jak hodláte zvýšit informovanost veřejnosti o činnostech inspekce?

Od začátku prosince jsem zřídil pozici pracovníka pro komunikaci. Na inspekci je odvedeno mnoho zajímavé práce v oblasti kontrol kombinované výroby, nebo kontrol u solárních elektráren. Jen o tom nikdo neví. Chci, aby se o výsledcích kontrol a odhalených závadách vědělo. Pokud se bude vědět, že se kontroluje, bude zde motivace odstranit závady dříve, než přijde kontrola. Až potom dojde k reálnému nápravě stavu, což je můj úkol. Dalším bodem je zřídit zcela nové moderní a funkční webové stránky, které jsou základem dobré prezentace každé firmy. Webové stránky inspekce musí být moderní rozhraní pro snadný přístup k požadovaným informacím.

Jakou první legislativní změnu byste navrhli?

Rád bych, aby pravomoce ke kontrole obnovitelných zdrojů podle zákona o podporovaných zdrojích energie zůstaly na SEI. Inspekce tyto kontroly již provádí, má proškolené lidi, má díky územním inspektorátům působnost po celé České republice. Při nástupu jsem změnil metodiku kontrol, a nově při stanovování plánu prací kontrol zohledňujeme i velikost výroby. Za rok SEI zkontrolovala téměř 400 elektráren, což je mnoho zkušeností, které jsme nyní připraveni využít.

(red)